

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI
SAMARQAND DAVLAT ARXITEKTURA-QURILISH UNIVERSITETI**

“TASDIQLAYMAN”
Samarqand davlat arxitektura - qurilish
universiteti rektori
professor Dr. Ch.J.Turkyilmaz
«28» «05» 2025-yil

**Samarqand davlat arxitektura-qurilish universiteti huzuridagi
PhD.26/26.01.2023.A.109.05 raqamli ilmiy kengash faoliyatini mustaqil tashkil
etish va ilmiy darajalarni mustaqil me'yoriy-huquqiy hujjatlar asosida
o'rnatilgan tartibda amalga oshirilish to'g'risidagi**

NIZOM

SAMARQAND– 2025

Ilmiy darajalar beruvchi ilmiy kengash to'g'risida

NIZOM

O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 16-fevraldagi PF-4958-son "Oliy o'quv yurtidan keyingi ta'lim tizimini yanada takomillashtirish to'g'risida"gi Farmoni hamda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2012-yil 28-dekabrda 365-son "Oliy ta'limdan keyingi ta'lim hamda oliy malakali ilmiy va ilmiy-pedagog kadrlarni attestatsiyadan o'tkazish tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi va 2017-yil 22-maydagi 304-son "Oliy ta'limdan keyingi ta'lim tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarorlariga muvofiq falsafa doktori (Doctor of Philosophy, PhD) ilmiy darajasini beruvchi ilmiy kengash (bundan buyon matnda Ilmiy kengash deb yuritiladi) faoliyati tartibini belgilaydi.

Mazkur Nizom O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022 yil 8 noyabrdagi PQ-416-sonli qarori va O'zbekiston Respublikasi Oliy Attestatsiya Komissiyasining 2024 yil 26 martdagi 4/4-4937-sonli qarori asosida Samarqand davlat arxitektura-qurilish universitetining Ilmiy kengashi № PhD.26/26.01.2023.A.109.05 o'z faoliyatini mustaqil ravishda tashkil etish va tegishli normativ-huquqiy hujjatlar asosida ilmiy darajalar va unvonlar berish huquqiga ega.

1-bob. Umumiy qoidalar

1. Mazkur Nizomda quyidagi asosiy tushunchalar qo'llaniladi:

Ilmiy kengash — muayyan fan tarmog'ining (tarmoqlarining) tegishli ixtisosliklari yo'nalishida talabgorlar uchun ko'zda tutilgan attestatsiya tadbirlarini amalga oshirishni tashkil etish yuzasidan O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi (bundan buyon matnda OAK deb yuritiladi) qarori bilan yetakchi ilmiy yoki ta'lim tashkiloti huzurida muayyan muddat davomida jamoatchilik asosida faoliyat ko'rsatish uchun tuzilgan ilmiy-tashkiliy tuzilma;

izlanuvchi — falsafa doktori (PhD) ilmiy darajasini olish uchun doktorlik dissertatsiyasini tayyorlayotgan shaxs;

talabgor — dissertatsiyasi himoya uchun Ilmiy kengashga qabul qilingan va attestatsiya ishi ko'rilish jarayonida bo'lgan shaxs;

attestatsiya ishi — talabgorning ilmiy darajasini tasdiqlash yuzasidan rasmiylashtirilgan hujjatlar to'plami;

dissertatsiya — muallif tomonidan shaxsan olib borilgan, tadqiqot mohiyati tegishli talablarga javob bergan, tugallangan va mazmungan yaxlit ilmiy ish sifatida ilmiy yangiligi va amaliy natijalari tizimli ravishda asoslab berilgan qo'lyozma huquqiga ega bo'lgan ilmiy asar;

dissertatsiya avtoreferati — dissertatsiya tadqiqoti yuzasidan umumiy ma'lumotlar keltirilib, ishning ilmiy yangiligi va amaliy natijalari tizimli ravishda umumlashtirilgan holda qisqacha bayon qilingan hamda nashr etilgan ishlar yuzasidan ma'lumotlar berilgan va belgilangan talablar asosida rasmiylashtirilgan qo'lyozma huquqiga ega bo'lgan ilmiy asar;

dissertatsiya bajarilgan muassasa — ilmiy yoki ta'lim tashkiloti kengashi qarori bilan dissertatsiya mavzusi bo'yicha tadqiqot olib borish uchun mas'ul muassasa sifatida tasdiqlangan muassasa;

ekspertiza — hujjatlarning mohiyati va amalga oshirilgan attestatsiya tadbirlarining tegishli qonunchilik hujjatlari talablariga muvofiqligini ilmiy va me'yoriy-texnik jihatdan baholash;

Ilmiy daraja beruvchi ilmiy kengash (bundan buyon matnda ilmiy kengash deb yuritiladi) — faqat bitta falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasi himoyasini tashkil qilish uchun ilmiy-tashkiliy tuzilma.

Ilmiy kengash qoshidagi kengaytirilgan kafedralararo ilmiy seminar (bundan buyon matnda Ilmiy seminar deb yuritiladi) — dissertatsiyani yakuniy dastlabki ekspertizadan o'tkazadigan seminar;

dissertatsiya himoyasi — tadqiqot natijalarining ilmiy yangiligi, xulosalari, tavsiyalarining to'g'riligi va asoslanganligi, dissertatsiyaning nazariy va amaliy ahamiyati, talabgorning fanga qo'shgan hissasi bo'yicha Ilmiy kengashda ilmiy jamoatchilik oldida o'tkaziladigan muhokama;

ilmiy rahbar — ilmiy izlanishlar olib borayotgan izlanuvchiga ilmiy va o'quv-metodik yordam ko'rsatish maqsadida belgilangan tartibda tayinlangan, faol tarzda ilmiy va ilmiy-pedagogik faoliyat olib boruvchi fan doktori, shuningdek ilmiy unvonga ega bo'lgan fan nomzodi yoki falsafa doktori (PhD);

apellyatsiya — ilmiy darajalar berish yoki ularni berishni rad qilish yoxud ilmiy darajadan mahrum etish yoki uni tiklash to'g'risidagi qarorlar yuzasidan berilgan murojaat.

2. Ilmiy kengash dissertatsiyalar ekspertizasining sifati, xolisligi, dissertatsiya himoyasi uchun zarur sharoit yaratilishi va qabul qilgan qarorlarining asosiligi uchun mas'ul hisoblanadi.

2-bob. Ilmiy kengashni tuzish

3. O'z huzurida Ilmiy kengash tuzish uchun ilmiy yoki ta'lim tashkiloti quyidagi talablarga javob berishi kerak:

shtatida muayyan fan tarmog'ida tan olingan yutuqlarga, ilmiy-tadqiqot natijalarini amaliyotga samarali joriy qilishga erishgan, tegishli yo'nalishlar bo'yicha yetarli ilmiy salohiyatga hamda sifatli oliy malakali ilmiy va ilmiy-pedagog kadrlar mavjudligi;

shtatida muayyan fan tarmog'i bo'yicha davlat grantlari va xalqaro grantlar, ilmiy loyihalarni (xo'jalik shartnomalari asosidagi ilmiy-tadqiqot loyihalari va boshqalarni) bajarishda ishtirok etayotgan hamda havola qilinayotgan ilmiy ishlari, shu jumladan xorijiy mamlakatlarning nufuzli ixtisoslashgan ilmiy jurnallarida nashr qilingan ilmiy ishlari mavjud bo'lgan xodimlar bo'lishi;

tegishli yo'nalishlar bo'yicha doimiy ishlab turgan ilmiy seminarlarga, respublika va xalqaro miqyosdagi konferensiya, seminar va boshqa tadbirlarni tashkil qilish tajribasiga ega bo'lishi.

4. Ilmiy kengash a'zolari, qoida tariqasida, kamida 7 nafar va ko'pi bilan 11 nafar a'zodan ilmiy kotib bilan birgalikda tarkibda shakllantiriladi. Agar ilmiy kengash tarkibida xorijiy ekspertlar ishtirok etsa, ularning soni ilmiy dissertatsiya kengashi a'zolarining umumiy sonining 20% dan oshmasligi kerak.

Falsafa doktori (PhD) ilmiy darajasini beruvchi ilmiy kengash tarkibiga Ilmiy kengash har bir ixtisosligining tegishli fan tarmog'i bo'yicha kamida 5 nafar ilmiy darajaga ega bo'lgan mutaxassis kiritiladi.

5. Zarur hollarda, Ilmiy kengash tarkibiga Ilmiy kengash ixtisosliklariga yaqin ixtisoslik bo'yicha ilmiy darajaga ega bo'lgan shaxslar ham kiritilishi mumkin.

Ilmiy kengash raisi Ilmiy kengash faoliyatida ishtirok eta olmagan taqdirda, uning vazifasini vaqtincha rais o'rinbosarini ta'inlab mas'ul kishi bajaradi.

3-bob. Kengash ishini tashkil etish

6. Ilmiy kengash qonuniylik, xolislik, ochiqlik, shaffoflik va tezkorlik prinsiplari asosida SamDAQU rektori rahbarligida faoliyat olib boradi. Ilmiy kengash faoliyati muassasaning veb-sayti orqali yoritib boriladi.

7. Ilmiy kengash o'zi faoliyat yuritayotgan muassasaning rasmiy blanki va Davlat gerbi tasviri tushirilgan muhridan foydalanadi. Muassasa rahbariyati tomonidan Ilmiy kengash faoliyat olib borishi uchun zarur shart-sharoitlar yaratib beriladi.

8. Ilmiy kengash majlislari:
dissertatsiyani himoyaga qabul qilish;

dissertatsiya himoyasini o'tkazish.

Ilmiy kengash faoliyati bilan bog'liq boshqa masalalar yuzasidan o'tkaziladi.

9. Ilmiy kengash tomonidan arxitektura fanlarining 18.00.01- Arxitektura tarixi va nazariyasi. Arxitektura yodgorliklarini ta'mirlash va tiklash ixtisosligi va 18.00.02- Rayonlashtirish. Shaharsozlik. Qishloq turar joylarini rejalashtirish. Landshaft arxitekturasi. Bino va inshootlar arxitekturasi ixtisoslikari bo'yicha dissertatsiyalar himoyaga qabul qilinishi mumkin.

10. Ilmiy kengash raisi har yili 10-yanvarga qadar OAKga o'tgan yilning 31-dekabr holatiga ko'ra Ilmiy kengash faoliyati bo'yicha hisobot beradi.

11. Talabgor o'z dissertatsiyasi himoyasiga oid barcha hujjatlar bilan tanishish va Ilmiy kengash rahbariyatidan barcha masalalar xususida malakali yordam olish huquqiga ega.

4-bob. Dissertatsiyani ish bajarilgan tashkilotga dastlabki ekspertizaga qabul qilish va dissertatsiya himoyasini o'tkazish

12. Dissertant yakunlangan dissertatsiya ishini (dissertatsiya, avtoreferat, taqdimot materiallarini, nashr ettirgan ilmiy ishlari va ro'yhatini) talabgor ilmiy rahbariga topshiradi. Ilmiy rahbar esa talabgor topshirgan hujjatlar to'plamini kafedra mudiriga topshiradi. Kafedra mudiri barcha hujjatlarni Oliy ilm-fan maktabiga ko'rib chiqish uchun taqdim qiladi.

13. Oliy ilm-fan maktabi tomonidan dissertatsiyani o'xshashlik (Plagiat) to'g'risidagi dalolatnoma va hisobotni ilmiy rahbarga yuboriladi

14. Agar plagiat topilmasa Oliy ilm-fan maktabi talabgorga dissertatsiya ishini himoya qilishga yozma shaklida ruxsat beriladi. Himoya vaqti belgilangan 60 dan 120 minutgacha bo'lib o'tadi.

15. Bir oy oldin talabgorning ilmiy rahbari kafedra mudiriga bildirgi taqdim qiladi. Bildirgida kengash a'zolari tarkibi va a'zolarining biri kengash kotibi vasifasini bajaruvchi, hamda rejalashtirilgan dissertatsiya himoyasi sanasi, vaqti hamda o'tkaziladigan joyi to'g'risida ma'lumot beradi.

16. Ilmiy rahbar tomonidan berilgan bildirgini kafedra mudir ko'rib chiqib, Oliy ilm-fan maktabiga topshiradi.

17. Oliy ilm-fan maktabi ilmiy kengashning har bir a'zosi ko'rib chiqish natijalari bo'yicha xulosa shaklini to'ldiradi, shuningdek umumlashtirilgan bayonnoma tuziladi.

18. Himoya tugagandan so'ng, ilmiy kengash qarorlardan birini qabul qiladi: "tasdiqlash", "rad etish" yoki "tuzatishni talab qilish". Agar dissertatsiya rad etilsa yoki muvaffaqiyatsiz himoya takrorlansa, doktorant rektorning buyrug'i bilan doktorantlar safidan chetlashtiriladi.

19. Kafedra mudiri tomonidan barcha hujjatlar Oliy ilm-fan maktabiga topshiriladi.

Oliy ilm-fan maktabi ilmiy darajaga dissertatsiya muvaffaqiyatli o'tganligi to'g'risida yakuniy qaror qabul qiladi.

20. Izlanuvchi tomonidan hujjatlar topshirilgan kundan e'tiboran falsafa doktori (PhD) ilmiy darajasini olish uchun dissertatsiya 2 oy ichida kafedralararo Ilmiy seminar tomonidan dastlabki ekspertizadan o'tkaziladi.

Kafedralararo kengaytirilgan Ilmiy seminar raisi har yili 10-dekabrga qadar Ilmiy kengash raisiga Ilmiy seminar faoliyati haqida hisobot taqdim etadi. Hisobot erkin shaklda yozilib, unda Ilmiy seminarga topshirilgan va ko'rib chiqilgan ishlar yuzasidan aniq ma'lumotlar keltirilishi kerak.

Ilmiy kengash Ilmiy seminar hisobotini o'z majlisida muhokama qiladi va o'zining yillik hisoboti bilan birga uni OAKga taqdim etadi.

5-bob. Dissertatsiyani himoyaga qabul qilish

21. Dissertatsiya bo'yicha Ilmiy seminarning ijobiy xulosasi taqdim etilgan kundan e'tiboran 1 oy ichida Ilmiy kengash tomonidan dissertatsiya himoyaga qabul qilib olinishi va bu haqda qaror chiqarilishi lozim.

22. Dissertatsiya o'z mohiyatiga ko'ra Ilmiy kengash ixtisosliklariga to'g'ri kelmagan yoki izlanuvchi tomonidan qonunchilik hujjatlari talablariga muvofiq bajarilmagan taqdirda, dissertatsiya Ilmiy kengash tomonidan himoyaga qabul qilinmaydi. Bunda izlanuvchiga dissertatsiyani Ilmiy kengash tomonidan himoyaga qabul qilmaslik sabablari ko'rsatilgan majlis bayonnomasidan ko'chirma hamda izlanuvchi topshirgan barcha hujjatlar qaytarib beriladi.

23. Dissertatsiya himoyasi to'g'risida SamDAQU veb-saytida e'lon berilganidan keyin Ilmiy kengash raisi tomonidan dissertatsiya avtoreferatini qo'lyozma huquqi bilan chop etishga ruxsat beriladi va dissertatsiya himoya qilinadigan kun tayinlanadi. Dissertatsiya avtoreferatining to'liq matni Ilmiy kengashning ilmiy kotibi tomonidan huzurida Ilmiy kengash faoliyat yuritayotgan muassasaning veb-saytiga joylashtirilishi, "Unilibrary" O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim va ilmiy tadqiqot muassasalarining yagona elektron kutubxona axborot tizimi tarmog'iga joylashtirish uchun yuborilishi ta'minlanadi.

24. Dissertatsiya himoyasi SamDAQU veb-saytida e'lon berilgandan so'ng 40 kun ichida o'tkazilishi shart.

25. Falsafa doktori (PhD) ilmiy darajasini olish uchun tayyorlangan dissertatsiya avtoreferati o'zbek va rus yoki ingliz tillarida 2 bosma taboq, har bir tilda ham 2 bosma taboq hajmda tayyorlanadi.

Dissertatsiya avtoreferati Ilmiy kengash raisining ruxsati bilan chop etiladi. Tarjimaning aniqligi va to'g'riligi uchun talabgor, ilmiy rahbar, dissertatsiya bajarilgan muassasa va Ilmiy kengash mas'uldir.

Himoyaga ruxsat berilgan dissertatsiya avtoreferati Ilmiy kengash tomonidan tasdiqlangan ro'yhatiga muvofiq oliy ta'lim muassasalar va tashkilotlarga elektron pochta orqali yuboriladi.

26. Dissertatsiyaning bir nusxasi Ilmiy kengash tomonidan u himoyaga qabul qilingan kundan boshlab 5 kun ichida, dissertatsiya avtoreferatining ikki nusxasi esa, himoyadan kamida 12 kun oldin huzurida Ilmiy kengash tuzilgan muassasaning Axborot-resurs markaziga topshiriladi va bu yerda ular qo'lyozma huquqi bilan doimiy saqlanadi.

27. Dissertatsiya himoyasi o'tkaziladigan manzil, kun va aniq vaqt himoyadan kamida 12 kun oldin huzurida Ilmiy kengash faoliyat yuritayotgan muassasaning veb-sayti orqali ma'lum qilinadi, dissertatsiya avtoreferati yuborilishi shart bo'lgan tashkilotlar ro'yxatiga hamda Ilmiy kengash tomonidan tasdiqlanadigan ro'yxatga asosan dissertatsiya avtoreferati tarqatiladi.

6-bob. Dissertatsiyani himoya qilish yuzasidan Ilmiy kengash majlisini o'tkazish

28. Dissertatsiyani ilmiy jamoatchilik oldida himoya qilish jarayoni ilmiy bahs bilan, yuksak talabchanlik, qat'iylik, ilmiy axloq-odobga rioya etilgan holda o'tishi, unda dissertatsiyadagi barcha ilmiy va amaliy xulosa hamda tavsiyalarining asoslanganligi tahlil qilinishi lozim.

Ilmiy kengash a'zolarining majlisda ishtirok etayotganligi hamda ularning Ilmiy kengashdagi ixtisosligi, ilmiy darajalari majlis video va audio yozuvlarida qayd etiladi.

29. Ilmiy kengash majlisi ochilgandan so'ng rais Ilmiy kengash a'zolarining qayd varaqasi asosida majlisning vakolatlilikini, dissertatsiya mavzusini e'lon qiladi. Shundan so'ng ilmiy kotib tomonidan talabgor topshirgan hujjatlarning asosiy mazmuni va ularning belgilangan talablarga qay darajada muvofiq kelishi haqida ma'lumot beriladi.

30. Talabgorga dissertatsiyaning mohiyati va asosiy holatlarini bayon etish hamda savollarga javob berish uchun so'z beriladi. Ilmiy rahbar talabgordan keyin so'zga chiqib, rais ruxsati bilan ilmiy kengash a'zolarini munozaraga ishtirok etishga taklif qiladi.

31. Ilmiy kengash a'zolari va majlisda qatnashayotganlarning barchasi ilmiy munozarada ishtirok etish huquqiga ega.

32. Dissertatsiya himoyasi va munozaralar tugagandan so'ng ilmiy daraja berish to'g'risidagi masala Ilmiy kengash a'zolari tomonidan xulosa berish yo'li bilan hal etiladi.

33. Dissertatsiya yuzasidan Ilmiy kengash xulosasida quyidagilar aks ettiriladi:
talabgorning eng muhim ilmiy natijalari;

ilmiy va amaliy natijalarning to'g'riligi va yangiligiga berilgan baho;
dissertatsiyaning ilmiy va amaliy ahamiyati;
dissertatsiya natijalaridan foydalanilganligi to'g'risida ma'lumot, foydalanish bo'yicha tavsiyalar;

dissertatsiyaning unga qo'yiladigan talablardan qay biriga mosligi.

Xulosa yopiq ovoz berish yo'li bilan majlisda ishtirok etgan Ilmiy kengash a'zolarining ko'pchilik ovozi bilan qabul qilinadi.

Ilmiy daraja berish masalasi yuzasidan salbiy qaror qabul qilinganda, xulosa muhokamaga qo'yilmaydi.

34. Dissertatsiyaning natijalarini amaliyotga (fan, texnika, ijtimoiy sohalar va iqtisodiyot tarmoqlarining boshqa sohalariga) tatbiq qilinganligini tasdiqlovchi hujjatlar asosida talabgor tomonidan ishlab chiqilgan tavsiyalar Ilmiy kengash tomonidan muhokama qilinadi va tasdiqlanadi.

35. Ilmiy kengash tomonidan berilgan xulosalar natijalari asosida ilmiy daraja berish yoki uni berishni rad qilish to'g'risida qaror qabul qilinadi.

36. Ilmiy kengashning qarori o'qib eshittirilgach, talabgorga yakunlovchi so'z beriladi.

37. Ilmiy kengash tomonidan ijobiy qaror qabul qilinganda, dissertatsiya himoyasidan keyin maksimum 30 kun ichida attestatsiya ishining bir nusxasi Oliy ilm-fan maktabiga yuboriladi.

38. Attestatsiya ishining ikkinchi nusxasi universitetning tegishli kafedrasida arxivida saqlanadi.

7-bob. Apellyatsiyani ko'rib chiqish yuzasidan Ilmiy kengash majlisini o'tkazish

39. Manfaatdor shaxs (shaxslar) Ilmiy kengash qarori yuzasidan apellyatsiya berganda, Ilmiy kengash raisi tomonidan Ilmiy kengash a'zolari orasidan kamida besh kishidan iborat tarkibda tuziladigan komissiyaga zarur materiallarni o'rganib chiqish hamda apellyatsiya yuzasidan Ilmiy kengash xulosasi loyihasini tayyorlash topshiriladi.

Apellyatsiya Ilmiy kengash tomonidan bir oylik muddatda ko'rib chiqiladi.

40. Apellyatsiya bergan manfaatdor shaxs (shaxslar) majlisdan kamida 5 kun oldin xabardor qilinib, Ilmiy kengash majlisiga taklif etiladi. Apellyatsiya bergan shaxs uzrli sabablarga ko'ra kelmagan taqdirda, Ilmiy kengash majlisi boshqa vaqtga yoki boshqa kunga ko'chiriladi. Apellyatsiya bergan shaxs uzrsiz sabablarga ko'ra Ilmiy kengash majlisiga kelmagan taqdirda, majlis uning ishtirokisiz o'tkaziladi.

41. Ilmiy kengash raisi tomonidan majlisni ochish vaqtida majlisning vakolatliligi haqida ma'lum qilinadi.

Ilmiy kengash a'zolarining majlisda ishtirok etayotganligi hamda ularning Ilmiy kengashdagi ixtisosligi va ilmiy darajalari majlis video va audio yozuvida qayd etiladi.

Ilmiy kengash raisi majlis ochilgandan so'ng apellyatsiya ko'rib chiqilishini e'lon qiladi va uni o'qib eshittirish uchun ilmiy kotibga so'z beradi. Komissiya a'zolaridan biri komissiyaning ishi natijalarini hamda apellyatsiya yuzasidan Ilmiy kengash xulosasi loyihasini o'qib eshittiradi.

Ilmiy kengash majlisida ishtirok etayotganlarning barchasi muhokamada ishtirok etish huquqiga ega.

42. Muhokama tugagandan so'ng Ilmiy kengash yopiq ovoz berish asosida majlisda ishtirok etgan va ovoz berish huquqiga ega bo'lgan Ilmiy kengash a'zolarining kamida uchdan ikki qismining ovozi bilan apellyatsiya yuzasidan xulosa qabul qiladi.

Ilmiy kengash raisi va ilmiy kotibi tomonidan imzolangan video va audio yozuv va ilmiy kengash xulosalari natijalari ko'rsatilgan apellyatsiya yuzasidan xulosa hamda ko'rib chiqilgan apellyatsiya 10 kun ichida Oliy ilm-fan maktabiga yuboriladi.